



KUPAX00RVPTQ

KRAJSKÝ ÚŘAD
Pardubického kraje
odbor životního prostředí a zemědělství

Váš dopis ze dne:

Vaše značka:

Spisová značka:

Č. j.:

Vyřizuje:

Telefon:

E-mail:

Vyhotoveno:

SpKrÚ 42489/2019/OŽPZ

61992/2019/OŽPZ/Si

Ing. T. Sigi

466 026 474

tomas.sigi@pardubickykraj.cz

v Pardubicích dne 20. 8. 2019

dle rozdělovníku

R O Z H O D N U T Í

Krajský úřad Pardubického kraje jako věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody (dále též „krajský úřad“) dle § 77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále též „zákon o ochraně přírody“), a dle § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění, rozhodl tak, že výjimku dle § 56 odst. 1 a § 56 odst. 2 písm. b) a c) zákona o ochraně přírody ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů, konkrétně výjimku ze zákazů rušit, poškozovat a ničit stanoviště druhu lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*), a to z důvodu zamýšleného kácení 79 hybridních topolů kanadských (*Populus sp.*) rostoucích na pravém břehu Labe v obci Němčice v úseku dlouhém cca 250 metrů, konkrétně na pozemcích KN p. č. 381 a 374/28 v k. ú. Němčice nad Labem, podniku Povodí Labe, s. p., IČ 70890005, se sídlem Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové,

POVOLUJE.

Pro zajištění minimalizace negativních dopadů a pro zajištění podmínek přežití populace lesáka rumělkového stanovuje orgán ochrany přírody v souladu s ustanovením § 56 odst. 3 zákona o ochraně přírody tyto podmínky a provedení následujících opatření:

1. Ponechány (nekáceny) musí být následující dřeviny 1, 2, 3, 4, 5, 8, 11, 12, 17, 20, 25, 45, 47, 52, 54, 55, 56, 57, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68 a 72.
2. Ponechána „na stojato“ musí být i torza označená čísly: 19, 22, 26 a 53.
3. V rámci prováděného kácení musí být dbáno na to, aby nedošlo k poškození dalších dřevin rostoucích v dané lokalitě, zejména dřevin a torz uvedených v předchozích podmínkách.
4. Na pozemcích KN p. č. 381 a 374/28 v k. ú. Němčice nad Labem, tj. v místě zamýšleného kácení, musí být provedena výsadba minimálně 12 ks stromů.
5. Další minimálně 23 ks stromů (celkem) musí být vysazeno na pozemcích KN p. č. 2447 v k. ú. Hrobice, 240/2 v k. ú. Dřiteč a 391 v k. ú. Němčice nad Labem.
6. Kompenzační výsadba musí být provedena nejpozději do jednoho roku od zahájení kácení. Pro kompenzační výsadbu musí být použity autochtonní dřeviny se stanovištními nároky odpovídajícími podmínkám dané lokality. Kostru nových výsadeb musí tvořit dub letní (*Quercus robur*) a topol černý (*Populus nigra*).
7. Výsadba musí být provedena kvalitními školkařskými výpěstky (tvar špičák 2x přesazovaný nebo vysokokmen či jiný tvar obdobných parametrů), musí být zajištěna minimálně tříletá následná péče o výsadbu (zálivka, vyžínání trávy, výchovný řez atd.) a v případě úhynu dřevin musí být provedena dosadba (náhrada).

Výjimka povolená tímto rozhodnutím se vztahuje rovněž na dodavatele prací, kteří musí být před realizací záměru držitelem výjimky prokazatelným způsobem poučení o všech podmínkách tohoto rozhodnutí.

Výjimka povolená tímto rozhodnutím je platná ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí do 31. 12. 2022.

Druh lesák rumělkový je předmětem ochrany dle práva Evropského společenství, konkrétně dle Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Účastníkem řízení dle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, v platném znění (dále též „správní řád“) je podnik Povodí Labe, s. p., IČ 70890005, se sídlem Vita Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové.

ODŮVODNĚNÍ:

Krajský úřad obdržel dne 31. 5. 2019 žádost podniku Povodí Labe, s. p., o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek druhu lesák rumělkový z důvodu chystaného kácení topolů kanadských v k. ú. Němčice nad Labem. Druh lesák rumělkový je zvláště chráněným druhem živočicha, který byl dle Přílohy č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody, zařazen do kategorie silně ohrožených druhů.

Záměrem žadatele je odstranění celkem 79 topolů kanadských rostoucích na shora uvedených pozemcích. Stromy byly v terénu viditelně označeny na kmeni pořadovými čísly. Obvody kmenů měřené ve výšce 130 cm nad zemí jsou uvedeny v zápisu z pochůzky konané dne 19. 2. 2019 za účasti zástupců Magistrátu města Pardubic a krajského úřadu. Důvodem zamýšleného kácení je dle žadatele nízká provozní bezpečnost předmětných dřevin, tj. ohrožení životů a zdraví osob, ale i koní, jejichž pastviny bezprostředně sousedí s předmětným břehovým porostem. Dalším důvodem je riziko pádu stromů do koryta řeky Labe, čímž může být zejména v období zvýšených průtoků ohrožena průtočnost profilu vodního toku. K realizaci kácení by mělo dle žadatele dojít v mimovegetačním období roku 2020 či později.

Krajský úřad opatřením č. j. 46451/2019/OŽPZ/Si ze dne 14. 6. 2019 oznámil zahájení řízení účastníkům tohoto řízení a zároveň tímto opatřením informoval spolky o možnosti oznámit účast v daném řízení. Dopisem ze dne 15. 6. 2019 oznámil účast v řízení spolek Zelená pro Pardubicko z. s. Spolek tak získal postavení účastníka správního řízení. Krajský úřad dále opatřením č. j. 49575/2019/OŽPZ/Si ze dne 25. 6. 2019 nařídil ústní jednání a ohledání na místě (místní šetření). Z průběhu ústního jednání byl pořízen protokol, který byl vložen do spisu. Následně krajský úřad seznámil v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu opatřením č. j. 56890/2019/OŽPZ/Si ze dne 24. 7. 2019 účastníky řízení s možností vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a k návrhu podmínek, kterými hodlal své případné rozhodnutí o povolení výjimky podmínit. Žádný z účastníků řízení nevyužil práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, stejně tak se žádný z účastníků správního řízení nevyjádřil k návrhu podmínek, a tak krajský úřad přistoupil k vydání rozhodnutí ve věci, kterým za stanovených podmínek výjimku dle § 56 zákona o ochraně přírody žadateli povolil.

Podkladem rozhodnutí byly žádost Povodí Labe, s. p., ze dne 30. 5. 2019, záznam z pochůzky ze dne 19. 2. 2019, karta nálezu č. 46541799 a zápis z ústního jednání, které se konalo dne 16. 7. 2019.

Krajský úřad má za to, že v případě předloženého záměru **bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí a ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu zákona.** Nejblíží evropsky významnou lokalitou k zamýšlenému záměru je lokalita Orlice a Labe. Ta se nachází v bezprostřední blízkosti místa realizace předmětného záměru. Předmětem ochrany této evropsky významné lokality jsou druhy klínatka rohatá (*Ophiogomphus cecilia*), bolen dravý (*Aspius aspius*), vydra říční (*Lutra lutra*) a některé typy přírodních stanovišť. Zamýšlený záměr je takového charakteru, kterým nemohou být dotčena typická (reprezentativní) stanoviště žádného z uvedených druhů. Předmětné topoly nejsou rovněž součástí žádného z přírodních stanovišť, která jsou předmětem ochrany shora uvedené evropsky významné lokality. Dle krajského úřadu je tak

možné vyloučit významný vliv chystaného kácení hybridních topolů na evropsky významnou lokalitu Orlice a Labe.

Nejbližší ptačí oblast je oblast Bohdanečský rybník nacházející se přibližně 8 km západně od místa záměru. Vzhledem k charakteru záměru považuje krajský úřad uvedenou vzdálenost za dostatečnou pro to, aby mohl být vyloučen významný vliv záměru na tuto ptačí oblast.

Zvláště chránění živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Dle ustanovení § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů.

Výjimku ze základních podmínek ochrany lze dle ustanovení § 56 zákona o ochraně přírody udělit mimo jiné v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody a u zvláště chráněných druhů, které jsou navíc předmětem ochrany podle práva Evropského společenství, jen pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 zákona o ochraně přírody, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a pokud povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu z hlediska ochrany.

Druh lesák rumělkový je předmětem ochrany dle práva Evropského společenství (viz výrok rozhodnutí).

Zájem ochrany přírody krajský úřad shledává v ochraně předmětného druhu, jenž byl dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody, v platném znění, zařazen mezi zvláště chráněné druhy. Krajský úřad dále shledává zájem ochrany přírody v ochraně stanovišť (biotopů) tohoto druhu. Dle ustanovení § 16 odst. 1 vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona, je základem ochrany zvláště chráněných druhů komplexní ochrana jejich stanovišť. Ochrana přírody je dle ustanovení § 58 odst. 1 zákona o ochraně přírody veřejným zájmem a každý je povinen při užívání přírody a krajiny strpět omezení vyplývající z tohoto zákona.

Lesák rumělkový vyžaduje ke svému vývoji dostatečný počet padlých či zlomených stromů v souvislých lesních porostech s přirozenou skladbou dřevin. Pravděpodobně mu vyhovují zapojené porosty, tedy zástin a vyšší relativní vlhkost. Larvy se vyvíjejí v hničícím vlhkém, černohnědě zabarveném lýku pod uvolněnou borkou padlých či zlomených listnatých stromů nebo ulomených silných větví. Hlavní hostitelské rostliny jsou buk, osika a další topoly, duby i jiné listnáče. Larvy i imaga se živí hničícím lýkem, larvy jsou příležitostně dravé. Vývoj trvá minimálně dva roky, dospělci brouci se líhnou na konci léta či na podzim, přezimují a na jaře se páří a kladou vajíčka. Nejčastěji jsou nalézáni na podzim a v časném jaře. Dospělce je možno najít v kmenech v časnějším stadiu rozpadu, neřídka i v čerstvě padlých kmenech. To pravděpodobně souvisí s dynamikou druhu a rozpadu dřeva. Dospělci vyhledávají čerstvější kmeny, zatímco larvy na daných kmenech zůstávají, aby dokončily svůj vývoj. Dle biomonitoringu prováděného AOPK: „pro přežití populací lesáka rumělkového je nutno zajistit kontinuální výskyt substrátu vhodného pro vývoj druhu, tj. zachovat na dané lokalitě co nejvyšší počet starých stromů a starého dřeva k přirozenému rozkladu“.

Povodí Labe, s. p., zdůvodnilo svoji žádost zejména nevyhovující provozní bezpečností předmětných stromů, které představují dle správce vodního toku riziko spočívající v pádu větví či celých kmenů zejména na přilehlé pastviny a do koryta vodního toku. Tyto překážky mají následně znemožnit plynulý odtok vody z daného úseku, a to nejen při zvýšených průtocích. Následkem uvedeného může být vyběžení vodního toku ze svého koryta, čímž může dojít ke vzniku škod na různých typech majetků. Žadatel dále zdůvodnil svoji žádost odkazem na ustanovení § 47 odst. 2 písm. b) zákona č. 254/2001 Sb., zákon o vodách, v platném znění, dle kterého je Povodí Labe, s. p., jakožto správce toku povinno pečovat o koryta vodních toků tak, aby překážky v nich neznemožňovaly plynulý odtok vody. Hlavním důvodem pro zamýšlené kácení je však riziko, které představují dané stromy pro koně pasoucí se v přilehlých ohradách. Koně často vyhledávají pod těmito stromy stín ve slunných dnech a úkryt za zhoršeného počasí, a právě v tomto období hrozí velké riziko pádu větví či částí kmenů na pastviny, resp. na koně. Povodí Labe, s. p., má za to, že tímto může dojít

k závažným újmám na hospodářských zvířatech (koních) a případným vybřežením Labe (důsledek pádu části předmětných stromů do koryta vodního toku) i k významným škodám na přilehlých nemovitostech. Předmětná topolová výsadba bezprostředně sousedí se zemědělsky využívanými pozemky, v daném území je prováděna správa toku a výkon rybářského práva. Odstraněním většiny těchto dřevin pomine existující riziko vyplývající z aktuálního stavu daných dřevin. Do jisté míry lze tedy v záměru spatřovat i veřejný zájem spočívající v ochraně životů a zdraví osob. **V předcházení vzniku škod velkého rozsahu, ohrožení životů a zdraví osob a koní shledává žadatel i krajský úřad veřejný zájem, který převažuje nad zájmem ochrany přírody**

Zájem na předcházení škod na různých typech majetků i zájmy spočívající v ochraně a zdraví osob a veřejné bezpečnosti jsou všechno důvody uvedené v ustanovení § 56 odst. 2 zákona, pro které může orgán ochrany přírody povolit výjimku ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů povolit.

Krajskému úřadu byl předložen záměr v jediné variantě, a to ve variantě spočívající v odstranění 79 topolů tvořících břehový porost Labe v předmětném úseku. V rámci ústního jednání spojeného s ohledáním na místě bylo přítomnými účastníky jednání vybráno celkem 26 topolů, jejichž provozní bezpečnost byla vyhodnocena jako dostatečná s ohledem na území, kde rostou. Dále byly vybrány 4 topoly, které jsou již dnes torzy. Vybrané dřeviny i torza budou v daném území dále ponechány a budou i nadále tvořit kostru břehového úseku v daném území, která bude následně doplněna o nové výsadby. Tímto opatřením bude zajištěna kontinuita stanovišť druhu lesák rumělkový, což je zásadní předpoklad pro zdárný vývoj populace tohoto druhu v předmětném území. Tuto „alternativní“ variantu k řešení navrženému žadatelem, krajský úřad jednoznačně považuje **z pohledu ochrany přírody nejuspokojivější známou**, která zohledňuje zájem Povodí Labe, s. p., tak i zájmy ochrany přírody. Nulovou variantu, tzn. neprovedení kácení, nelze dle krajského úřadu považovat za variantu nejuspokojivější. Je zřejmé, že v dohledné budoucnosti by došlo k rozpadu předmětné topolové výsadby, který bude znamenat zánik lokální populace lesáka rumělkového. Stejně tak bude v následujících letech docházet k postupným degradacím dalších obdobných topolových výsadeb, které byly ve většině případů realizovány přibližně ve stejném období. Neprováděním postupných rekonstrukcí těchto topolových výsadeb výsadbami druhově pestřejšími, ve kterých budou zastoupeny různověké dřeviny, by mohlo mít za následek ohrožení populace lesáka rumělkového přinejmenším v celorepublikovém měřítku.

Lesák rumělkový byl po řadu let považován za velmi vzácný druh, známý pouze z Beskyd a z lužních lesů při dolním toku Dyje. Od devadesátých let dvacátého století se však objevují nové nálezy z dalších oblastí. Dnes je lesák rumělkový znám z lesů na dolním toku Odry, z povodí Bečvy a Svatky a z řady lokalit ve středních a východních Čechách (střední Polabí, dolní Poohří), nově byl zjištěn i v Bílých Karpatech. Obecně lze říci, že se jedná o druh, který se v oblasti středního Polabí vyskytuje v porostech obdobného charakteru, jakými jsou břehová vegetace Labe, poměrně hojně. Jeho výskyt je však až na výjimky úzce spjat s dožívajícími dřevinami v určitém stupni rozkladu (s určitými typy hnilob apod.). Jedná se o dřeviny, které právě z důvodu jejich nízké míry provozní bezpečnosti z krajiny velmi rychle mizí, v čemž lze jednoznačně shledat ohrožení populace daného druhu. Dle závěru posledního monitoringu stavu a výhledu populace všech evropsky chráněných druhů, které v pravidelných intervalech provádí Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (výsledky jsou předávány evropské komisi), je stav populace lesáka rumělkového hodnocen jako příznivý, a to i výhled daného druhu. Odstranění předmětných dřevin lze dle krajského úřadu považovat za nebezpečné z pohledu lokální populace lesáka rumělkového, avšak v měřítku republikovém či evropském **nemůže mít za následek neudržení či nedosažení příznivého stavu tohoto druhu z hlediska jeho ochrany**. K tomu aby byla udržena ve stavu příznivém i lokální populace lesáka rumělkového, stanovil krajský úřad podmínky k omezení negativního dopadu vlivu daného záměru na tuto populaci.

Krajský úřad opatřením č. j. 56890/2019/OŽPZ/Si ze dne 24. 7. 2019 seznámil účastníky řízení s návrhem těchto podmínek a žádný z účastníků se k tomuto návrhu nevyjádřil.

Za účelem ochrany lokální populace lesáka rumělkového, ale i z důvodu naplnění podmínky přijetí nejspokojivějšího řešení, stanovil krajský úřad ve výroku rozhodnutí opatření, jejichž realizaci podmínil provedení záměru. Prvními dvěma podmínkami byla držiteli výjimky stanovena povinnost ponechání 27 topolů a 4 ks torz, které mají i nadále plnit funkci biotopu lesáka rumělkového, ale i dalších druhů. Výběr topolů k ponechání byl proveden s ohledem na stanovištní nároky lesáka rumělkového a s ohledem na zajištění dostatečné míry provozní bezpečnosti břehového porostu.

Z důvodu vzniku nových budoucích stanovišť lesáka rumělkového je nezbytné provedení nových výsadeb, a to v pestrém druhovém složení se zastoupením dřevin dlouhověkých i rychleji rostoucích, a dále provádění následné péče o nové výsadby. Tímto má být vytvořen předpoklad pro budoucí kontinuální osídlení předmětné lokality nejen lesákem rumělkovým. Z tohoto důvodu krajský úřad stanovil dalších pět podmínek rozhodnutí. Minimální počet dřevin tvořících kompenzační výsadbu byl stanoven s přihlédnutím k délce předmětného úseku a vhodných pozemků pro provedení kompenzační výsadby v okolí, k optimálnímu sponu nové výsadby a k místním poměrům.

Jelikož byly splněny všechny zákonem určené předpoklady, za kterých může orgán ochrany přírody výjimku dle § 56 zákona o ochraně přírody povolit, krajský úřad požadovanou výjimku podniku Povodí Labe, s. p., za stanovených podmínek povolil.

Účastníky řízení dle § 27 správního řádu jsou podnik Povodí Labe, s. p., obce Němčice, Hrobice a Dříteč a spolek Zelená pro Pardubicko z. s.

POUČENÍ:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat, v souladu s ustanovením § 81, § 82 a § 83 správního řádu do 15 dnů od jeho doručení, odvolání k Ministerstvu životního prostředí, prostřednictvím Krajského úřadu Pardubického kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné.

OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA

Ing. Martin Vlasák
vedoucí odboru

ROZDĚLOVNÍK:

Účastníci řízení nebo zmocněnci:

- Povodí Labe, s. p. (DS)
- obec Němčice (DS)
- obec Hrobice (DS)
- obec Dříteč (DS)
- Zelená pro Pardubicko z. s. (DS)

Na vědomí:

- Magistrát města Pardubic, orgán ochrany přírody (DS)
- Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát HK, oddělení ochrany přírody (DS)